

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 września 2023 r.

ZP-KNPS.431.6.34.2023.MS

Pan
Bogdan Łużny
Kierownik
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lubomierzu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 24 – 27 lipca 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Małgorzata Staszczak – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubomierzu, ul. Plac Wolności 1, 59-623 Lubomierz, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do 24 lipca 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półroczu 2023 r.

Jednostką kieruje Pan Bogdan Łużny, zatrudniony na stanowisku Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubomierzu od dnia 1 maja 2006 r.

Pan Bogdan Łużny ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 11 września 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubomierzu w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),

- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Kierownik M-GOPS w Lubomierzu na podstawie Upoważnienia Nr SG-0113/U-16/09 Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz z dnia 16 czerwca 2009 r. wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ust. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- opracowywania i realizowania projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja

i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy, które dotyczy przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek lub pomocy w naturze z uwagi na brak wniosków – jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka.

Gmina Lubomierz na swoim terenie nie prowadzi domu pomocy społecznej, ani ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Jednakże realizuje zadanie z art. 17 ust. 1 pkt 16 w zakresie kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. W 2022 r. w dps przebywały 4 osoby oraz aktualnie przebywają 4 osoby, za których pobyt Gmina ponosi częściową odpłatność. W odniesieniu do ośrodków wsparcia Kierownik wyjaśnił, że nie było wniosków o przyznanie tej formy pomocy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania zleczone z zakresu administracji rządowej wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Natomiast zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7, 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Kierownik Ośrodka poinformował,

że potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi Ośrodek zabezpiecza poprzez realizację pracy socjalnej, w tym: monitorowanie sytuacji zdrowotnej Klienta, umawianie na wizyty u lekarzy specjalistów, pomoc w uzyskaniu różnego rodzaju świadczeń, pomoc w budowaniu pozytywnych relacji z osobami najbliższymi i z otoczenia, pomoc w utrzymywaniu właściwych warunków mieszkaniowych, pomoc w załatwianiu bieżących spraw itp.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubomierzu koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Lubomierz zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane. Jednakże – jak poinformował Kierownik Ośrodka – osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne. W kontrolowanym okresie Ośrodek nie skierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami z uwagi na brak zgłoszeń. Natomiast udostępniał druki i udzielał informacji w powyższym zakresie (art. 110 ust. 6 ustawy).

Kierownik M-GOPS w Lubomierzu składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

W okresie objętym kontrolą Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubomierzu realizował zadania z pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek realizował:

- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł w oparciu o art. 31 specustawy,
- pomoc doraźną w postaci jednego gorącego posiłku dziennie na okres nie dłuższy niż 2 miesiące w oparciu o art. 48b ustawy,
- zasiłki celowe na zapewnienie gorącego posiłku dla dzieci w przedszkolu na podstawie decyzji w oparciu o art. 39 ustawy.

Ustalono, że Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubomierzu posiadał upoważnienie wydane przez Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego

państwa i który został wpisany do rejestru PESEL, jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Kierownik M-GOPS w Lubomierzu spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 400 zł, wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy, otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w M-GOPS, realizujący pracę socjalną, do których podstawowych obowiązków należało świadczenie pracy socjalnej lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki. Ww. dodatek nie był wliczany do kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników socjalnych. W aktach personalnych pracowników socjalnych Ośrodka znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Lubomierz zamieszkały na dzień 30.06.2023 r. przez 5 622 mieszkańców, w tym 90 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubomierzu na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, realizujących pracę socjalną.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych (art. 110 ust. 12 ustawy).

W przypadku M-GOPS w Lubomierzu wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych jest spełniony zarówno w stosunku do liczby mieszkańców, jak też liczby rodzin i osób objętych pracą socjalną.

W sprawdzonych sprawach dotyczących dożywiania dzieci stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (E.L.) zakończonej decyzją o nr MGOPS/ŚWN/8223/365/2022 z dnia 28.09.2022 r. przy ustalaniu dochodu rodziny błędnie przyjęto wysokość dodatku mieszkaniowego z miesiąca września 2022 r. w wysokości 239,06 zł, zamiast z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku tj. sierpnia 2022 r. w wysokości 237,88 zł.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 ustawy za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej (...).

W zakresie sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W toku czynności kontrolnych nie przedstawiono kontrolującym akt sprawy dotyczącej specjalistycznych usług opiekuńczych, pomimo że w sprawozdaniu rocznym MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za okres I-XII 2022 r., w tabeli: Dział 1B. Udzielone świadczenia – zadania własne gmin, w wierszu 28 specjalistyczne usługi opiekuńcze, wykazano 1 osobę, której decyzją przyznano świadczenie – liczba świadczeń 24 na kwotę łączną 2 080,00 zł. Jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka: *W sprawozdaniu rocznym (...) w tabeli: Dział 1B. Udzielone świadczenia – zadania własne gmin, w wierszu 28 wykazano omyłkowo 1 osobę, (...) natomiast powinna ona być wykazana w Dziale 1A. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminom, w wierszu 1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.*

W związku z powyższym należy stwierdzić, że dane przekazane w wersji elektronicznej zawarte w sprawozdaniu MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za okres I-XII 2022 r., w tabeli: Dział 1B.

Udzielone świadczenia – zadania własne gmin, w wierszu 28 specjalistyczne usługi opiekuńcze, nie są spójne ze stanem faktycznym.

Sprawozdawczość przekazywana do Wojewody powinna być sporządzana w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniach winny być wykazywane dane zgodne ze stanem faktycznym (art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy).

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. błędne ustalenie dochodu rodziny przed wydaniem decyzji administracyjnej w sprawie dotyczącej dożywiania dzieci,
2. nierzetelne sporządzenie sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Sprawozdawczość przekazywaną do wojewody sporządzać w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz

2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrola i Ocena w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

9

Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt

